

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 365/2021
21.07.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Јасмине Стаменковић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у парници тужилаца-противтужених Аутономне покрајине Војводине, коју заступа Правобранилаштво АПВ и Дома за старе и пензионере у Кули, кога заступају Драган Марковић, адвокат у ... и Божа Марковић, адвокат у ..., против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Суботици и туженог-противтужиоца Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање из Београда, Дирекција покрајинског фонда Нови Сад, кога заступа пуномоћник Немања Срзентић, адвокат у ..., ради утврђења, одлучујући о ревизијама тужилаца-противтужених, изјављеним против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1406/20 од 16.09.2020. године, у седници већа одржаној дана 21.07.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосноване, ревизије тужилаца-противтужених изјављене против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1406/20 од 16.09.2020. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог-противтужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Сомбору П 49/19 од 13.02.2020. године, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се утврди да је тужилац у Дому за старе и пензионере у Кули као инвеститор својим средствима изградио некретнину на парцели број 2851/12 уписану у ЛН број 5948 К.О. Кула, земљиште под зградом објектом површине 0,2а и 67м², земљиште под делом зграде објектом површине 87м² и земљиште уз зграду објекат површине 39м² или укупне површине 0,3а и 39м², на којој је изграђен објекат који је уписан као зграда за заштиту одраслих и старих – део, а на којим непокретностима је као носилац права државне својине уписана тужена Република Србија, а као носилац права коришћења држалац тужени РФ ПИО, а који објекат је део грађевинске и функционалне целине Дома за старе и пензионере у Кули, да се утврди да поменуте непокретности представљају јавну својину тужиоца Аутономне покрајине Војводине, као и захтев тужилаца за накнаду трошкова спора. Ставом другим изреке, усвојен је противтужбени захтев, па је ставом трећим изреке

утврђено да је РФ ПИО носилац права приватне својине на непокретностима уписаним у ЛН број 9246 К.О. Кула, саграђене на кат. парцели 2851/8, зграда број 1 на адреси Маршала Тита број 97а, земљиште под зградом објектом, површине 2а и 74м², земљиште уз зграду објекат површине 82м², објекат изграђен без одобрења за градњу и на парцели број 2851/9 – објекат број 1 на адреси Маршала Тита, земљиште под зградом објектом површине 1а и 59м², објекат преузет из земљишне књиге, уписан као јавна својина тужилаца-противтужених који су дужни трпети да се по основу пресуде упише право својине у јавној књизи у корист туженог-противтужиоца у целости. Ставом четвртим изреке, тужиоци-противтужени су обавезани да туженом-противтужиоцу РФ ПИО на име трошкова парничног поступка исплате износ од 491.862,50 динара са законском затезном каматом почев од извршности пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 1406/20 од 16.09.2020. године, одбијене су жалбе тужилаца и потврђена је наведена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијени су захтеви парничних странака за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде, благовремене и дозвољене ревизије изјавили су тужиоци – противтужени, због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужени – противтужилац је благовремено доставио одговор на ревизију у коме је оспорио изнете ревизијске наводе и предложио да се ревизије тужилаца одбију као неосноване. Трошкове ревизијског поступка опредељено је тражио.

Одлучујући о изјављеним ревизијама на основу члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" 72/11...18/20), Врховни касациони суд је нашао да ревизије нису основане.

Побијана пресуда није захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Ревизијама се не указује на постојање других битних повреда које би могле бити ревизијски разлог у смислу члана 407. ЗПП.

У нижестепеним поступцима утврђено је да је према садашњем стању у катастру тужилац – противтужени Дом за старе и пензионере Кула (у даљем тексту: Дом) изграђен на парцелама број 2851/8, 2851/9, 2851/12 и 2851/13 КО Кула. На парцелама број 2851/8 и 2851/9, као носилац права јавне својине уписан је тужилац – противтужени Аутономна покрајина Војводина, а као корисник тужилац – противтужени Дом. На парцели број 2851/13 као носилац права својине уписана је тужена Република Србија, а као корисник Фонд стамбених зграда Општине Кула (на тој парцели се налази део зграде Дома у површини од 4м²), док се преостали део зграде у површини од 2а и 71м² налази на парцели број 2851/12 на којој је на земљишту и на згради као носилац права својине уписана тужена Република Србија, а као држалац тужени-противтужилац РФ ПИО.

Зграда за потребе Дома изграђена је 1988. године на парцелама 2851/10. 2851/11 и 2851/12 удруженим средствима СИЗ ПИО, СИЗ за социјалну заштиту Војводине, СИЗ за социјалну заштиту Кула и Општинског удружења бораца, а инвеститор је био

СИЗ ПИО Кула (правни претходник туженог – противтужиоца РФ ПИО). Скупштина СИЗ ПИО је 25.11.1988. године донела Одлуку којом је објекат уступила Дому без накнаде, а која одлука није књижно спроведена. Вештачењем је утврђено да финансијска улагања СИЗ ПИО Кула у објекте Дома, у периоду од 1987. до 1990. године, на дан 01.12.2017. године, износе 334.126,40 евра. Изграђени објекти нису испуњавали одговарајуће нормативе и стандарде, због чега је Дом 2000. године упутио захтев за решавање овог питања Министарству за социјална питања. Донет је закључак да је потребно срушити најстарији део објекта и Министарство је одобрило изградњу новог објекта на парцели 2851/12. Привремено одобрење за изградњу издато је противтужиоцу – туженом РФ ПИО, а након изведених радова и употребна дозвола издата је противтужиоцу – туженом РФ ПИО. Министарство рада, запошљавања и социјалне политике (тада Министарство за социјална питања) обезбедило је финансијска средства за изградњу, а послове на изградњи новог објекта спровео је Дом у периоду од 2004. године до 2006. године ангажовањем извођача радова ГП „Блашко“ из Куле. Грађевинске ситуације су потписивали извођач радова и директор Дома са надзорним органом. Изведени радови су исплаћени тако што је Министарство пребацивало средства на рачун Дома, а Дом их је потом пребацивао на рачун извођача. Вештачењем је утврђен проценат учешћа у улагању новоизграђеног објекта СИЗ ПИО који износи 39,93%, а Министарстава 69,72% у оба поменута периода. Дом нигде није наведен као инвеститор, нити је наведено да је вршио плаћање.

Пре почетка градње, између Општине Кула, као закуподавца и ЈП Завод за изградњу Кула, као закупца, закључен је уговор о давању у закуп грађевинског земљишта без накнаде од 13.10.2004. године, парцела 2851/7, 2851/8 и 2851/9, ради легализације изграђених објеката Дома. ЈП Завод за изградњу и Дом су закључили уговор о преносу права коришћења од 13.09.2004. године на парцелама 2851/7, 2851/8 и 2851/9, на основу кога се Дом укњижио као носилац права коришћења. У овом поступку донета је правноснажна пресуда којом је утврђено да уговор о преносу права коришћења од 13.09.2004. године није ништав.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су становишта да нема основа да се на новоизграђеном објекту за потребе Дома на парцели 2851/12 утврди јавна својина АП Војводине, као његовог оснивача, применом одредбе члана 22. Закона о основама својинскоправних односа. Дом се према Закону о планирању и изградњи („Сл. гласник РС“, бр. 2003/06) не може сматрати инвеститором новоизграђеног објекта, јер су средства за изградњу обезбеђена од стране Министарства за социјална питања, а издате дозволе гласе на туженог – противтужиоца РФ ПИО, који је био власник срушеног објекта. Дом се у документацији наводи као наручилац радова, док АП Војводина, као његов оснивач, ни у ком виду није учествовала у градњи.

Захтев за утврђење права јавне својине у корист АП Војводина није основан ни применом одредбе члана 3. став 2. Закона о јавној својини. Новоизграђени објекат који користи Дом представља ствар која је уступљена организацији обавезног социјалног осигурања од стране Републике, па се иста у смислу наведене одредбе Закона о јавној својини, не сматра јавном својином АП Војводине.

У погледу основаности противтужбеног захтева, нижестепени судови су становишта да је тужени – противтужилац на објектима који су предмет противтужбеног захтева стекао право својине грађењем на основу члана 22. став 1.

Закона о основама својинскоправних односа. У конкретном случају у време када је градња објеката вршена (између 1986. и 1990. године) својинска права друштвено-правних лица била су уређена Уставом СФРЈ из 1974. године и Законом о удруженом раду из 1976. године. По тим прописима друштвено-правна лица су могла да стичу само права коришћења на средствима у друштвеној или државној својини. Изменама Закона о основним својинскоправним односима из 1996. године, створен је правни основ да друштвено-правна лица стичу право својине. Постојеће зграде Дома на парцелама које су предмет противтужбеног захтева изграђене су средствима која је обезбедио СИЗ ПИО Кула, правни претходник туженог-противтужиоца РФ ПИО. Стога нижестепени судови усвајају противтужбени захтев. У сличном чињеничном и правном утврђењу већ се изјаснио Врховни касациони суд у пресуди Рев 593/14 од 16.10.2014. године.

Ревизијом се оспорава изнето становиште нижестепених судова. Ревидент сматра да је погрешан закључак нижестепених судова да Дом није инвеститор градње. Објекат је изграђен за потребе Дома, а средства за изградњу обезбеђена су на његов захтев од стране надлежног министарства. Формално непостојање разлике у прописима између инвеститора и финансијера, не може суштински побити ту разлику. Покрајина је оснивач Дома који је корисник спорне некретнине па иста према одредби чл. 72. став 5. алинеја 1. Закона о јавној својини представља јавну својину. Неправилна је одлука и о противтужбеном захтеву, јер Закон о јавној својини као услов за утврђивање статуса јавне својине не поставља услов начина градње него само статус корисника некретнине.

Ревизија није основана.

Насупрот ревизијским наводима, правилно су нижестепени судови применили материјално право. Покрајина не може стећи право јавне својине на основу тога што је оснивач Дома за старе и пензионере који је корисник предметне непокретности. Дом за старе и пензионере Кула, корисник је предметних некретнина као установа социјалне заштите. Закон о јавној својини у члану 3. дефинише предмет јавне својине. Ставом 2. прописано је да се под јавном својином не сматрају ствари организација обавезног социјалног осигурања. Стога не стоје ревизијски наводи да предметне непокретности представљају јавну својину сходно статусу корисника некретнине. Тужиоци-противтужени су истакли и захтев да се утврди право својине покрајине на новоизграђеном објекту по основу грађења, на основу члана 22. став 1. Закона о основама својинскоправних односа. Међутим, нема доказа да је новоизграђени објекат изграђен њиховим средствима. Република Србија је преко надлежног министарства финансирала изградњу новог објекта и на тај начин је стекла право својине. Сврха улагања, поред осталог је била и да се омогући осигураницима Дома за старе и пензионере да користе објекат за своје потребе али и по критеријумима који су били утврђени посебним прописима и који су по осигуранике били повољнији од општих – тржишних. Стога не стоје наводи ревидента да је Дом за старе и пензионере суштински био инвеститор. У конкретном случају, по Закону о средствима у својини Републике Србије ("Службени гласник РС" 53/95, 54/96, 32/97, 44/99 и 101/2005), Република Србија је уписала право својине на спорним објектима у јавним књигама.

На непокретностима које су предмет противтужбеног захтева, неспорно је утврђено да су исте изграђене средствима која је обезбедио СИЗ ПИО Кула, правни претходник туженог-противтужиоца РФ ПИО. Међутим, Аутономна покрајина

Војводина, не може имати јачи правни основ за стицање јавне својине у конкретном случају од туженог-противтужиоца. Ово због тога што управо Закон о јавној својини прописује да се под јавном својином не сматрају ствари организација обавезног социјалног осигурања. Управо у овом случају, тужени-противтужилац јесте организација обавезног социјалног осигурања и средства која он користи не могу бити у јавној својини, тим више, што су објекти и грађени управо средствима која су прикупљена на начин како је то напред наведено. То што је правни претходник туженог – противтужиоца средства уложио бесповратно и без намере да стиче право својине не значи да је постојала намера да се средства поклоне или позајме. Питање својине се отвара касније у другим друштвено-политичким и економским условима и у време важења другачијих прописа када је доведена у питање сврха уложених средстава. Стога је правилан закључак нижестепених судова да је тужени-противтужилац стекао право својине на објектима по основу грађења, а све на основу члана 22. став 1. Закона о основама својинскоправних односа.

Следом наведеног, Врховни касациони суд је, применом члана 414. става 1. ЗПП, одлучио као у првом ставу изреке.

На основу члана 165. став 1. ЗПП одбијен је захтев туженог – противтужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка, јер састав одговора на ревизију није потребан ради вођења парнице у смислу члана 154. ЗПП, па је одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
др Драгиша Б. Слијепчевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић